

Mahdollinen ylätason otsikko

Metsätalouden kannustejärjestelmä 2020-luvulla

Marja Hilska-Aaltonen

Luonnonmukainen valuma- ja maavesien käsittelymenetelmä happamien sulfaattimaiden metsänuudistamisessa- hankkeen seminaari

6.11.2020

TAPIO

Kemera- tukijärjestelmä

- Kestävän metsätalouden määräaikainen rahoituslaki (34/2015)
- Notifioitu maa- ja metsätalouden ja maaseudun kehittämisen valtiontukisuuntaviivojen nojalla
 - Voimassaoloaika 1.6.2015-31.12.2020
 - Päätöksistä aiheutuvia menoja voidaan maksaa vuoden 2023 loppuun asti
- **Kemeran voimassaoloajan jatko vuosiksi 2021-2023** (käytännössä kuitenkin vain siihen asti kunnes komissio on hyväksynyt Metka – tukijärjestelmän ja se on tullut voimaan)
 - Yksinkertaistettu notifiointimenettely neuvoston asetuksen nro 794/2004 4 artiklan 2 kohdan nojalla
 - Esityksessä on myös luonnonsuojelulain muutoksesta johtuva muutosehdotus
 - Hallituksen esitys budjettilakina eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2020

Hallitusohjelma

- Kestävän metsätalouden **rahoitusjärjestelmä uudistetaan** painottaen aktiivista ja oikea-aikaista metsien hoitoa ja luonnonhoitotoimia sekä ottaen huomioon hiilensidonnan kasvattaminen ja luonnon monimuotoisuuden parantaminen. Järjestelmään sisältyy metsätieverkon ylläpito.
- **Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman** toimenpiteet:
 - Metsien hoidosta, kasvukyvystä ja terveydestä huolehtiminen
 - Keinot soiden ja turvemaiden päästöjen vähentämiseen
 - Suometsien ilmastokestävä hoito
- **METSO-ohjelmaa** jatketaan ja uudistetaan sekä korotetaan sen rahoitusta.

Metsätalouden kannustejärjestelmän valmistelu

- Ministeriö on asettanut **työryhmän** valmistelemaan uutta metsätalouden kannustejärjestelmää 2020-luvulle ja laatimaan siitä selvityksen
- Työryhmän toimikausi on **15.3.2019 - 31.12.2020**
- Sidosryhmät ovat kattavasti edustettuina työryhmässä
- Työryhmä on laatinut kannustejärjestelmästä alustavan muistion (luottamuksellinen), jonka Luke-PTT konsortio on arvioinut. Raportti valmistui syyskuussa.
- Työryhmän lopullinen muistio **valmistuu vuoden loppuun mennessä.**
- Hallituksen esitys uudeksi kannustejärjestelmäksi pyritään valmistelemaan ensi vuoden aikana
 - Kannustejärjestelmä voidaan tehdä **valmiiksi vasta** komission uusien valtiotukisäännösten valmistuttua
 - Kannustejärjestelmä hyväksytetään komissiolla siltä osin kuin kysymys ei ole de minimis-tukena myönnettävästä valtion rahoituksesta

Kustannustehokas hallinnointi ja laadun varmistus

- **Joustava siirtyminen** voimassaolevasta kemerasta uuteen kannustejärjestelmään
- **Sähköiset hakemukset ja päätökset** (ml. automaattinen päätöksenteko siltä osin kuin se on mahdollista)
- Jos **de minimis-tuki** päätetään ottaa käyttöön, mahdollisuus metsänhoitotöiden jälkikäteiseen rahoittamiseen
 - Tällöin nykyistä yksinkertaisemmat tuenhaku- ja tarkastusmenettelyt
 - Resurssisäästöt sekä metsäkeskuksessa että toimijoilla
- Mitä **yksinkertaisemmat rahoitusehdot** sitä kannustavampi järjestelmä sekä metsänomistajille että toimijoille
- **Paikkatietojen** hyödyntäminen töiden suunnittelussa ja tarkastuksessa
- Toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa **osaamisen kehittäminen**
- **Omavalvonnan** hyödyntäminen

Metka tuettavat toimenpiteet

- Luonnonhoidon edistämisen edellytykset huomioidaan kaikissa tuettavissa työlajeissa
- Tuettavat työlajit
 - Taimikon ja nuoren metsän hoito
 - Terveyslannoitus
 - Suometsän hoito
 - Metsätieverkosto
 - Kulotus
 - Ympäristötuki
 - Metsänluonnonhoito
- Metsäkeskus toimii valtionapuviranomaisena kuten tälläkin hetkellä

Taimikon ja nuoren metsän hoito

- Tavoitteena on :
 - metsän kasvatustavasta riippumaton **oikea-aikainen** metsänhoito
 - **metsänuudistumisen** varmistaminen
 - toimenpiteen toteutuksen jälkeen myönnettävät **de minimis-tuki**
- **Riistatiheikköjen** jättäminen luonnontilaan tärkeää monimuotoisuuden kannalta
- Hallinnoinnin kannalta tärkeää säilyttää laskennallinen tuki, jonka suuruus on sama koko maassa

Terveyslannoitus

- Tavoitteena on ravinnetasapainon parantaminen ja metsän kasvun lisääminen.
 - Suometsässä puuston **hyvä kasvu lisää haihduntaa**, joka vähentää ojien kunnossapidon tarvetta ilman, että siitä on haittaa puuntuotannolle.
 - Metsätalouden ilmastovaikutusten parantaminen **vähentämällä ojien kunnostuksen tarvetta**.
 - Ravinteiden **kierrätyksen** edistäminen
- Tuettavat toimenpiteet
 - Suometsien **tuhkalannoitus**
 - Kohteet, joiden maaperässä esiintyy boorin puutosta

Suometsän hoito

- Tavoitteena edistää ja lisätä suometsissä metsätaloustoimenpiteiden **kokonaisvaltaista ja monitavoitteista suunnittelua** suo- tai osavaluma-alue- taikka valuma-alue- tasolla
- Kokonaisvaltainen suunnittelu
 - Puuntuotannon edellytysten ja metsätaloustoimenpiteiden **yhteensovittaminen** vesiensuojelun, ilmaston muutoksen hillinnän ja monimuotoisuuden turvaamisen kanssa
 - Ajantasaisten **paikkatietojen käytettävyys**
- Suunnittelijalta tullaan edellyttämään **osaamistason näyttöä**
 - Luonnonhoitotöiden suunnittelijalta ja toteuttajalta edellytetään jo tällä hetkellä tiettyä osaamistasoa.

Metsätieverkosto

- Tavoitteena on metsätieverkoston **ympärivuotisen käytettävyyden** turvaaminen ja yhteistyön lisääminen tiekunnissa.
- **Tienormit** (Metsäteho) rahoituksen perustana metsätieverkon kunnossapidossa ja rakentamisessa
 - Kantavuuden mittaaminen on tärkeää ja ollut käytössä yksityistieavustuksia saavilla hankkeilla jo pidemmän aikaa
- **Vesieliöiden** esteettömän kulun edistäminen
- **Tiekunnalle** myönnettävä tuki yksinkertaistaisi tuen hakukäytäntöä ja rahoituksen myöntämisen prosessia
 - Olisiko riittäviä perusteita myös yhden tilan metsäteiden tukemiseen?
- Jotta tieverkon käytettävyyttä voidaan edistää kattavasti, edellytyksenä tuen saannille tulee olla **ajantasaiset tiedot** yksityistierekisterissä ja Digiroad - järjestelmässä

Kulotus

- Kulotuksen edistäminen nykyistä laajemmin myös metsänhoidollisten toimenpiteiden (metsänuudistamisen) yhteydessä
- **Metsänhoidollisen kulotuksen** edistäminen biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi
 - Palaneesta puusta riippuvaisille eliölajeille tuotetaan sopivia elinympäristöjä
- Monimuotoisuuden edistäminen edellyttää säästöpuiden jättämistä metsänuudistamisaloille ja näiden **säästöpuiden polttamista**

Ympäristötuki

- Tavoitteena on biologisen monimuotoisuuden edistäminen talousmetsissä
- Tukea myönnetään ensisijaisesti **metsälain 10 §:n** elinympäristöjen ja niiden lähielinympäristöjen turvaamiseen
 - Hallitusohjelman ottaminen huomioon Metso-kohteiden tuen edellytysten tarkastelussa.
 - Pienvesiensuojelun edistäminen on noussut esille aikaisempaa selvemmin vesien ja meren hoidon toimenpiteiden suunnittelussa vuosille 2022-2027
- Tuki myönnetään puuston hakkuutulojen menetyksen perusteella
 - Jos komission hyväksyy, voitaisiin jatkossa tukea maksaa myös **luonnonarvon säilymisen perusteella** esim. lahopuulle
- Tuen myöntäminen kuten tälläkin hetkellä sopimusten valmisteluun on erittäin tärkeää.

Metsäluonnon hoitohankkeet

- Tavoitteena on biologisen monimuotoisuuden edistäminen ja metsäluonnon köyhtymisen estäminen
- Tuettavat toimenpiteet
 - **Elinympäristöjen hoito- ja kunnostustyöt**
 - **Ennallistaminen**
 - **Vesistöhaittojen estäminen ja korjaaminen**
- Tukea myönnetään hankehaun perusteella toimijoille, mutta myös maanomistajille heidän omille luonnonhoitotöille olisi perusteltua myöntää tukea.
- Tuki korvaa hankkeista ja töistä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset täysimääräisinä

Joutoalueiden metsitys

- Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu hallituksen esitys metsityksen tukijärjestelmäksi
 - ruoantuotantoon sopimattomien peltojen ja turvetuotannosta pois jäävien alueiden metsitys
- Esitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä vuotta 2021 koskevana budjettilakina.
- Joten **metsityksen tuki ei sisälly Metka-järjestelmään**, vaan se toteutetaan osana maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä.

Kiitos

TAPIO

Menestystä ja hyvinvointia
metsästä ja luonnosta